

avaluació educació primària

CURS 2022-2023

competència lingüística:

llengua catalana

instruccions

- Per respondre a les preguntes de la prova trobaràs un **FULL DE RESPOSTES** amb dues parts.
 - La **PART 1** és per respondre a la majoria de preguntes, marcant una X a la casella corresponent. Les primeres són sobre un text que escoltaràs i les altres són sobre dos textos que llegiràs.
Només hi ha una resposta correcta per a cada pregunta. Si t'equivoques, omple tot el quadrat i marca de nou amb una X la resposta correcta. Per tornar a marcar com a correcta una resposta prèviament emplenada, encercla-la.
 - La **PART 2** és per:
 - respondre a les preguntes **18 i 38**.
 - escriure la redacció final, que ha de tenir **100 paraules** com a mínim. Si necessites fer una planificació o esquema del text que has d'escriure, pots utilitzar l'espai indicat en el quadern.
Recorda que només pots escriure la teva resposta dins l'espai que marca el requadre.
- En acabar la prova, no t'oblidis de respondre a la pregunta de valoració que hi ha a la **PART 1**.
- Per fer la prova utilitza un bolígraf blau o negre no esborrable.
- No facis servir cap corrector (líquid, cinta...).

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

COMPRENSIÓ ORAL

Ara escoltaràs un text dues vegades. La primera és per respondre a les preguntes i la segona, per repassar les teves respostes. Tens un minut per llegir l'enunciat de les preguntes abans d'escoltar el text.

VEÏNS DE LA VILA DE FALQUÉS EN PEU DE GUERRA

1. Quan es produeixen les aglomeracions, al poble de Falqués?

- a. A l'estiu.
- b. Cada dia.
- c. Durant la setmana.
- d. Dissabtes i diumenges.

2. Quin és l'origen del conflicte, a la vila de Falqués?

- a. El parc del poble veí.
- b. Un aparcament de zona blava.
- c. Uns gronxadors i jocs infantils.
- d. Els porcs senglars que baixen al poble.

3. Quant temps fa que es va renovar el parc de Falqués?

- a. Pocs mesos.
- b. Un any.
- c. Dos anys.
- d. Molts anys.

4. On es recomana la visita al parc de Falqués?

- a. A la ràdio.
- b. A Internet.
- c. A l'Ajuntament.
- d. A cartells informatius.

COMPRENSIÓ ORAL**5. Quines conseqüències provoquen les aglomeracions de gent?**

- a. Hi ha soroll, brutícia, destrosses i manca d'aparcament.
- b. Només juguen al parc els nens i nenes d'altres pobles.
- c. Els veïns no poden passejar pel parc.
- d. Els gronxadors estan trencats.

6. Per millorar el parc, l'Ajuntament ha posat...

- a. una zona d'aparcament.
- b. cartells informatius.
- c. una àrea de pícnic.
- d. megafonia.

7. Després de les mesures que ha pres l'Ajuntament, els veïns encara demanen que...

- a. es prohibeixin les festes d'aniversari al parc.
- b. es traslladi el parc infantil a una altra zona.
- c. s'instal·lin més gronxadors al parc.
- d. es tanqui el parc.

8. Quin compromís ha pres l'Ajuntament, després de les queixes dels veïns?

- a. Garantir la bona relació entre veïns i visitants.
- b. Limitar el nombre de visitants.
- c. Prohibir les festes al parc.
- d. Canviar el parc de lloc.

9. El text que has escoltat és una notícia...

- a. internacional.
- b. nacional.
- c. cultural.
- d. local.

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta. Marca-la a la PART 1 del FULL DE RESPOSTES.

EL COIXÍ

“Deixa-m’ho consultar amb el coixí” és una frase molt bonica. I, sobretot, una frase extraordinàriament exacta.

Al coixí, aquesta mena de sac rectangular de tela on recolzem el cap per dormir, li podem parlar, i tant que sí! Fins i tot, el podem escoltar. El coixí és un ésser tan viu que no vull considerar-lo un objecte. Més aviat diria que el coixí té alguna cosa de psicòleg, que estudia la conducta de les persones.

L’expressió popular “consulta-ho amb el coixí”, que ve a dir que deixis per al dia següent una decisió, significa que, quan arriba la nit, pensem i pensem, contemplem el problema del dret i del revés, i si al final aconseguim entendre’ns a nosaltres mateixos, ja ho tenim resolt. És a dir, hem trobat la solució gràcies a la “paciència” del coixí, que s’ha omplert de totes les nostres preocupacions.

Arriba un moment que ja no tenim res més a pensar i ens quedem adormits. Hem transpassat les “dades” del problema al coixí.

Mentre dormim, el coixí —la “computadora” més antiga inventada per l’home— escolta els nostres dubtes, ordena els nostres pensaments i, quan ens despertem, ens ofereix la solució del problema. Per trobar-la, a vegades el coixí ha hagut de treballar molt. És cert que nosaltres ens llevem frescos i recuperats, però fixem-nos en quin estat trobem el coixí: arrugat, cansat, apretat.

El coixí ens acull amb suavitat, i el sentim al front i a la galta com una carícia que ens dona confiança. El coixí té una part molt interessant, que és el que té a sota. Aquest espai sota el coixí és un dels racons més sorprenents que ens podem trobar al món. Ara, en aquest mateix moment, sota d’alguns coixins hi ha un mocador xop de llàgrimes, una carta d’amor adolescent, un tresor amagat (una nina, un cotxe de joguina...).

A algunes persones el coixí els és indiferent: no els importa la forma, la densitat o el volum. D’altres són més exigents, i fins i tot maniàtiques. Hi ha qui, per dormir, necessita tenir el cap molt alt, d’altres necessiten coixins tous i també hi ha qui no els fa servir.

Més d’una vegada, fent un viatge, després de topar en diferents hotels amb coixins massa durs i massa alts per al meu gust —que en un moment determinat acabava llançant a terra—, he pensat que potser seria bo endur-me el coixí de casa, per assegurar-me poder dormir bé.

També podríem dir: “pel coixí els coneixereu”. Hi ha gent tranquil·la, que dorm immòbil i quan es lleva, el coixí només presenta una petita arruga que correspon al cap. Un altre cas, ben oposat, és el dels inquietos, els que no paren de regirar-se, i quan es lleven, el coixí sembla més “picat” que una hamburguesa. Hi ha gent que dorm lluitant amb el coixí.

COMPREENSIÓ LECTORA. TEXT 1

El dobleguen, l'arruguen, li donen cops de puny, l'aixafen contra el capçal del llit... A vegades, el coixí que en començar la nit estava a la capçalera del llit, acaba sortint pels peus, arrugat com una pansa.

Pobre coixí! Tan pacient i tan bondadós com és, hi ha qui el tracta com si fos un enemic.

Josep M. Espinàs, *Els nostres objectes de cada dia* (text adaptat)

- 10. L'expressió popular "consulta-ho amb el coixí" significa que és millor...**
- a. prendre decisions després d'haver reflexionat.
 - b. no prendre decisions quan hi hagi dificultats.
 - c. prendre decisions de manera immediata.
 - d. anar a dormir quan cal prendre decisions.
- 11. A la nit contemplem els problemes "del dret i del revés" (subratllat al text) significa que...**
- a. deixem de pensar-hi.
 - b. esperem que se solucionin per si mateixos.
 - c. els analitzem des de tots els punts de vista.
 - d. se'ns acudeixen les solucions més estranyes.
- 12. En realitat, moltes vegades veiem solució als problemes després d'haver dormit perquè...**
- a. tranquils al llit, hem pogut reflexionar i resoldre el que ens preocupava.
 - b. els coixins tenen poders per solucionar-nos els problemes.
 - c. els somnis ens donen bones solucions.
 - d. els coixins ens tranquil·litzen.
- 13. Com estem quan "ens llevem frescos" (subratllat al text)?**
- a. Nets.
 - b. Amb fred.
 - c. Descansats.
 - d. Mig adormits.
- 14. Segons el text, a vegades quan ens llevem al matí, el coixí està arrugat i deformat perquè...**
- a. és molt flonjo i no aguanta el pes del nostre cap.
 - b. hem canviat moltes vegades de posició.
 - c. està fet d'una tela molt poc resistent.
 - d. és massa petit per al nostre cap.

COMPENSIÓ LECTORA. TEXT 1

15. Segons el text, quan posem la galta sobre el coixí, ens transmet una sensació de...

- a. responsabilitat.
- b. seguretat.
- c. llibertat.
- d. força.

16. Segons el text, quina d'aquestes coses podem trobar sota el coixí?

- a. La postal que ens ha enviat algun amic.
- b. Un mocador ple de llàgrimes.
- c. Una dent que ens ha caigut.
- d. El nostre peluix preferit.

17. Tria l'oració que està ben puntuada:

- a. Hi ha persones a qui tant els fa la forma la densitat i el volum del coixí.
- b. Hi ha persones a qui tant els fa, la forma la densitat i el volum, del coixí.
- c. Hi ha persones a qui tant els fa la forma. La densitat i el volum del coixí.
- d. Hi ha persones a qui tant els fa la forma, la densitat i el volum del coixí.

18. L'autor del text diu que més d'una vegada, en diferents hotels (subratllat al text) els coixins no són del seu gust. Com li deuen agradar els coixins?

NO ESCRIGUIS EN AQUEST ESPAI

Respon a la PART 2 del FULL DE RESPOSTES.

19. Què ha fet alguna vegada l'autor del text quan ha anat a un hotel i no li ha agradat el coixí?

- a. L'ha canviat.
- b. Se n'ha posat dos.
- c. L'ha llençat a terra.
- d. N'ha demanat un de nou.

COMPENSIÓ LECTORA. TEXT 1

20. “Immòbil” (subratllat al text) significa que NO...

- a. es preocupa.
- b. s’adorm.
- c. es mou.
- d. pensa.

21. Segons el text, com queda el coixí l’endemà d’haver-hi dormit una persona tranquil·la?

- a. Força apretat.
- b. Bastant flonjo.
- c. Poc arrugat.
- d. Molt net.

22. En el text, gent tranquil·la és l’oposat a gent...

- a. indiferent.
- b. immòbil.
- c. intensa.
- d. inquieta.

23. Llegeix l’oració: “Hi ha gent que dorm lluitant amb el coixí. El dobleguen, el rebreguen, l’aixafen contra el capçal del llit”. En quin d’aquests casos ‘el’ o ‘l’ NO substitueix cap altra paraula?

- a. El coixí.
- b. El dobleguen.
- c. El rebreguen.
- d. L’aixafen.

24. L’autor parla d’aquest objecte quotidià amb...

- a. sentit de l’humor.
- b. nostàlgia.
- c. tristesa.
- d. temor.

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta. Marca-la a la PART 1 del FULL DE RESPOSTES.

DRACS I FLAMES

Si sentim parlar de dracs, ens poden venir al cap llegendes de bèsties terribles traient foc pels queixals mentre el poble s'amaga al castell! Però... què hi ha de veritat en tot això? Realment han existit, els dracs?

La paraula *drac* ve del grec *drakon*, que vol dir 'escurçó' o 'serp'. És un animal mitològic que és present de diverses formes en moltes cultures de tot el món, especialment a Europa i Àsia.

En les llegendes asiàtiques, de la Xina, Japó o Corea, el drac és un animal poderós i savi, una criatura bona que simbolitza la bona sort. N'hi ha que porten la pluja, controlen els rius o són vigilants del cel.

Als països europeus, en canvi, hi ha moltes llegendes en què els dracs són personatges dolents, contra els quals s'ha de lluitar.

Totes les cultures els han imaginat com a grans rèptils amb ales; alguns són voladors i d'altres no; n'hi ha que tenen dues potes i d'altres que no en tenen cap. En alguns casos, com a casa nostra i en altres cultures europees, els dracs treuen foc per la boca.

Tots coneixeu la llegenda del drac de sant Jordi; però en tenim moltes més! El drac de Sant Llorenç del Munt, per exemple, que diuen que va ser portat pels àrabs i tancat en una cova, i que s'alimentava de bous i cavalls. Es va escapar de la cova i va fer estralls per aquells voltants, fins que el mateix comte de Barcelona va lluitar contra la fera. I el drac de Banyoles, que devorava els viatgers. L'emperador Carlemany mateix se'n va ocupar i va fracassar. El va derrotar un home sant, sant Emeri.

A les llegendes catalanes es diu que els dracs tenen un alè que fa molta pudor i que treuen foc per la boca. Es mengen els ramats i les persones, són salvatges i despietats i guarden grans tresors. A més a més, són molt savis i poden veure-hi a través de les parpelles, fins i tot quan dormen!

A Mallorca, la llegenda del drac de na Coca parla d'un cocodril que va viure als carrers de Palma al segle XVII. Es creu que va arribar en algun vaixell sent una cria i que es va instal·lar a les clavegueres de la ciutat. Sortia a la nit i caçava persones, gats i gossos per alimentar-se. Algun veí assegurava haver-lo vist i la descripció que en feia gelava la sang dels més valents. Era enorme, recobert d'escates, la cua sempre serpentejant. Reptant sobre les quatre potes, el monstre lliscava pels estrets carrers del barri. Una nit va arribar a Palma en Bartomeu Coch, per visitar la seva enamorada. Mentre els dos parlaven amorosament en plena nit, va aparèixer la fera. El cavaller va treure l'espasa i va ferir de mort el drac. El van dissecar i actualment es pot visitar al Museu Diocesà de Palma.

Els veritables dracs

Els dracs imaginaris de totes les cultures tenen l'origen en animals reals que han viscut o que viuen actualment, com ara les serps verinoses gegants.

COMPRESIÓ LECTORA. TEXT 2

El dragó de Komodo és segurament l'animal més semblant als dracs llegendaris. Actualment està en perill d'extinció. Pot arribar a fer fins a tres metres de llarg i la seva saliva té tants bacteris que, si et mossega, pots morir en poques hores. Potser d'aquí venia la creença que treia foc pels queixals, perquè la seva ferida provocava foc, un dolor insuportable!

Adaptació feta d'un text de la revista *Súpers*, núm. 74 (febrer 2016)

25. Com són els dracs a les llegendes asiàtiques?

- a. Malvats.
- b. Perillosos.
- c. Intel·ligents.
- d. Insignificants.

26. Segons el text, què simbolitza el drac a la Xina?

- a. El cel.
- b. La pluja.
- c. La saviesa.
- d. La bona sort.

27. Quines diferències hi ha entre els dracs europeus i els dracs asiàtics?

- a. Els europeus són més poderosos i savis que els asiàtics.
- b. Els europeus són dolents per a les persones i els asiàtics, bons.
- c. Els asiàtics són dolents per a les persones i els europeus, bons.
- d. Els asiàtics viuen a l'aigua dels rius i els europeus, a la muntanya.

28. A continuació tens unes frases que s'identifiquen amb les lletres A-B-C-D.

Tria l'opció correcta que les ordena, segons la història del drac de Sant Llorenç del Munt narrada en el text.

A.

El drac va causar molts danys a la població.

B.

El drac va ser portat pels àrabs a Catalunya.

C.

Quan el drac va arribar a Sant Llorenç del Munt, el van tancar en una cova, però es va escapar.

D.

Va ser el comte de Barcelona, qui va aconseguir derrotar la fera.

- a. B → A → C → D
- b. B → C → A → D
- c. A → D → B → C
- d. A → C → B → D

COMPENSIÓ LECTORA. TEXT 2

29. Què significa l'expressió "fer estralls" (subratllada al text)?

- a. Fer uns crits esgarrifosos.
- b. Fabricar una eina del camp.
- c. Provocar desgràcies.
- d. Originar incendis.

30. Segons el text, què feia el drac de Banyoles?

- a. Es menjava els viatgers.
- b. Va devorar Carlemany.
- c. Va derrotar sant Emeri.
- d. Es cruspia els cavalls.

31. Quina de les característiques següents NO és pròpia dels dracs de les llegendes catalanes?

- a. Els fa molta pudor l'alè.
- b. Hi veuen fins i tot quan dormen.
- c. Es mengen els ramats i les persones.
- d. Són capaços d'aconseguir que plogui.

32. Com es creu que va anar a parar a Mallorca, el drac de na Coca?

- a. Va néixer en una cova.
- b. El va portar un cavaller.
- c. Va arribar en un vaixell.
- d. Va travessar el mar nedant.

33. "La descripció del monstre gelava la sang dels més valents" significa que...

- a. el monstre feria tothom.
- b. els valents no s'espantaven de res.
- c. tothom sentia fred en veure el monstre.
- d. fins i tot els valents tenien por del monstre.

34. Tria l'opció correcta per completar l'oració.

(No cal que l'escriguis a l'espai en blanc.)

El cavaller Coch i la seva enamorada xerraven amorosament _____
va aparèixer el drac en plena nit.

- a. com
- b. quan
- c. a més
- d. després

COMPENSIÓ LECTORA. TEXT 2**35. Què significa 'dissecar' (subratllat al text)?**

- a. Conservar la carn amb sal, fum o altres mètodes.
- b. Assecar una cosa mullada per eixugar-li tota la humitat.
- c. Exposar alguna cosa en un lloc destacat perquè tothom la vegi.
- d. Preparar un animal mort per conservar-lo amb aparença de viu.

36. Tria l'opció correcta per completar l'oració.

(No cal que l'escriguis a l'espai en blanc.)

El dragó de Komodo _____ tres metres de llarg.

- a. mesurés
- b. mesurarà
- c. pot mesurar
- d. hauria mesurat

37. Es creia que els dragons de Komodo treien foc pels queixals perquè...

- a. si et mossegaven, era com si et cremessin.
- b. eren semblants als dracs llegendaris.
- c. eren molt agressius i malvats.
- d. tenien un alè molt pudent.

38. Explica què significa que el dragó de Komodo està en perill d'extinció.

NO ESCRIGUIS EN AQUEST ESPAI

Respon a la PART 2 del FULL DE RESPOSTES.

39. Quin altre títol és adequat al text?

- a. El drac de Sant Jordi.
- b. El drac de Mallorca.
- c. Els dracs, els vigilants del cel.
- d. Parlem dels dracs: origen, tipus i llegendes.

ESQUEMA DE LA REDACCIÓ

Si ho necessites, en aquesta pàgina pots planificar o fer un esquema de la teva redacció. Escriu-ne la versió definitiva a la PART 2 del FULL de RESPOSTES.

Imagina que ets el guionista d'una pel·lícula que comença així: Als afores del teu poble o ciutat s'ha trobat una petjada que els científics confirmen que és de drac. Com a guionista, has de descriure el drac perquè els experts en efectes especials el puguin dissenyar. Explica com vols que sigui aquesta bèstia: la descripció física, què menja, on viu, quin és el seu caràcter, què és capaç de fer i quin vols que sigui el seu paper en la pel·lícula. No et deixis cap detall!

Escriu un títol per a la redacció.

ESQUEMA

Consell Superior
d'AVALUACIÓ
del Sistema Educatiu